

ЛІТЕРАТУРА

1. Гузенко С. Структура рекламного тексту в прагмалінгвістичному аспекті. *Наукові праці. Філологія. Мовознавство*. 2013. Т. 219. Випуск 207. С. 25-30.
2. Ковалевська А. В. Класифікація слоганів як елементів рекламного тексту. Одеса, 2014.
3. Колшанский Г. В. Комунікативна функція і структура мови. Москва: Наука, 1984. 176 с.
4. Пирогова Ю. К. Рекламний текст, семіотика і лінгвістика. Москва, 2000. 250 с.
5. Швейцер А. Д. Переклад і лінгвістика. Москва, 1973. 280 с.
6. Швейцер А. Д. Теорія перекладу: Статус, проблеми, аспекти. Москва, 1988. 216 с.
7. Austin J. L. (1962). *How to do things with words*. London, Oxford University Press.
8. Marieke de Mooij. *Global Marketing and Advertising: Understanding Cultural Paradoxes*. SAGE, 2010. 323 p.

Kamenskyi D. Peculiarities of transmission of pragmatic meaning when translating advertising texts.

The article considers the specifics of reproducing the pragmatic meaning of the advertising texts after translation. The peculiarities of the transfer of the pragmatic purpose of the English-language advertising text and their translation into Ukrainian are described in this article. Also here were investigated aspects of the application of pragmatic adaptations during translation. In this work were mentioned the pragmatic factors of translation of advertising texts.

Key words: *pragmatics, advertising text, translation, pragmatic adaptation, semantics, advertising slogan, translation adequacy, pragmatic factor.*

К. М. Касяненко

Науковий керівник – доц. В. В. Герман

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

У статті з'ясовано сутність поняття фразеологічні одиниці в українському політичному дискурсі. Досліджено значення фразеологічних одиниць в українському політичному дискурсі. Фразеологізми в канві сучасного політичного дискурсу міцно завоювали позиції дискурсивних формул, тобто певних мовних зворотів, характерних процесу комунікації, які завдяки імпліцитним властивостям образності дозволяють зробити комунікативну стратегію більш емоційною та додають напруженості в політичні заклики. Політик, що володіє навичками фразеологічної компетенції, здатний швидко завоювати увагу аудиторії і придбати статус «свого серед своїх», якщо він має здатність формулювати свою промову, вміло звертаючись до національних емоційно забарвлених мовних засобів, провідну роль серед яких відіграють фразеологічні одиниці.

Ключові слова: *фразеологічні одиниці, фразеологізми, дискурс, український політичний дискурс.*

Постановка проблеми. В останні десятиліття в лінгвістичній науці в центрі уваги дослідників знаходяться проблеми дискурсу активних соціальних груп, зокрема політиків. У даний час інтерес до вивчення політичного дискурсу виявляють представники різних професій та різних наукових дисциплін – журналісти, політологи, філософи, соціологи, фахівці в галузі теорії комунікації, а також лінгвісти, однак загальноприйнятого

визначення політичного дискурсу на сьогоднішній день не знайшло достатнього відображення у наукових джерелах.

Аналіз актуальних досліджень. Питаннями інтерпретацій політичного дискурсу займалися провідні вітчизняні та зарубіжні науковці П. Анрі, П. Ашарда, Р. Барт, Т. ван Дейк, Ж. Коммерета, Р. Моро, Ж. Пуату та інші. Зокрема, політичний дискурс став предметом дослідження в працях О. Андрейченко, А. Белової, А. Загнітка, Л. Кіслякової, Н. Кондратенко, К. Серажим тощо. Студіювання дискурсу окремого політичного діяча розглядали М. Дорофєєва, О. Іссерс, С. Табурова, Г. Яворська тощо.

Проте актуальність теми статті не викликає заперечень, оскільки зумовлюється недостатньою дослідженістю фразеологічних одиниць у мовленні українських політиків.

Мета статті – з'ясувати сутність поняття фразеологічні одиниці в українському політичному дискурсі; дослідити значення фразеологічних одиниць в українському політичному дискурсі.

Виклад основного матеріалу. Під поняттям «фразеологізм» розуміється відтворений у мові оборот, побудований за зразком сурядних або підрядних словосполучень (непредикативного або предикативного характеру), володіє цілісним (або рідше – частково цілісним) значенням та поєднується зі словом. Фразеологічні одиниці є найбільш яскраві, барвисті та виразні частини лексики. Уведення фразеологічних одиниць в політичні тексти й мову державних діячів обумовлено спробою маніпуляції, навіювання, переконання та контролю адресатів – громадян спільноти, а також завоюванням підтримки народу. Оскільки означена задача не завжди може бути вирішена за допомогою раціонального переконання, заснованого на логічному доведенні, політичні діячі часто звертаються до стратегій та засобів мовного впливу на емоційну сторону психіки реципієнта [4, с. 40].

Політичний дискурс становить певний вид практичної мовної діяльності, який не лише обслуговує особисті політичні процеси, а й становить значну частину «інформаційного життя» людини. Основоположник теорії тексту Ван Дейк вважає, що політичний дискурс відіграє ключову роль у здійсненні влади, бо він охоплює соціальне пізнання, у зв'язку з чим може «керувати розумом» соціальних груп та їх членів [8, с. 71]. Така маніпулятивна функція політичного дискурсу, тобто функція управління суспільством, суспільною думкою, нав'язування політиками власної волі аудиторії, досягається за рахунок певних

комунікативних тактик та прийомів. Успішність дискурсу політиків часто залежить від грамотно побудованої політичної комунікації, а стратегії влади формуються з урахуванням переважання комунікативної складової [5, с. 244].

Особливу роль серед мовних засобів, що забезпечують успішну політичну мовну практику, відіграють фразеологічні одиниці – семантично монолітні та стійко відтворювані в мовленні образно мотивовані словосполучення. Як вважає Н. Н. Кирилова, фразеологізми складають проєкцію світу в мовній свідомості, формуючи в кожній мові власну мовну картину світу [2, с. 14]. Фразеологізми, з одного боку, виступають як яскраві засоби висловлювання національно-культурного бачення світу певного народу, відображають особливості національної самосвідомості та є яскравим маркером політичної ситуації в державі [3, с. 159]. З іншого боку, фразеологічні одиниці є мовними засобами, що сприяють повноцінній комунікації в міжкультурному медіапросторі, що дозволяють експлікувати такі ознаки політичного дискурсу як маніпулятивність, смислову невизначеність, оцінювання, образність, економія мовних зусиль, а також встановити основні тенденції в інтерпретації та оцінці політичних подій.

Як зазначає Н. В. Баско, однією з головних особливостей фразеологічної одиниці як мовного засобу, що забезпечує міжкультурну комунікацію, є більша інформативна насиченість, ніж їх слово-синонім [1, с. 177]. Наприклад, фразеологізм *червона межа* має слова-синоніми «межа, кордон», які означають розмежувальну лінію, яку не можна перетинати.

Іншою характерною рисою фразеологізмів в політичному дискурсі є порушення принципу непроникності. Принцип непроникності забезпечує фразеологічним одиницям структурну стабільність та монолітність, що робить їх легко передбачуваними в українському політичному дискурсі. Наприклад, прийнято говорити *прислухатися до голосу розуму, протягувати руку допомоги*, а не при лухатися до власного голосу розуму, протягувати щедрі руку допомоги.

Слід зазначити, що фразеологізми в українському політичному дискурсі відрізняються високим ступенем варіювання та піддаються різним видам перетворень, які проявляються на всіх рівнях варіативності: лексико-граматичному, синтаксичному та семантичному.

Наступною особливістю фразеологічної одиниці як мовного засобу, що забезпечує міжкультурну комунікацію, є оціночний характер значення більшості фразеологізмів: фразеологічні звороти не лише позначають будь-який фрагмент дійсності, але, як правило, висловлюють позитивну або

негативну думку мовця про те, що позначається. Наприклад, дієслівні фразеологічні звороти *зайти в глухий кут* «закінчитися невдало, безрезультатно», *наступати на ті ж граблі* «повторювати одні й ті ж помилки», *розгойдувати човен* «порушувати стабільність, загострювати конфліктну ситуацію», *затягнути пояски* «зменшити використання чогось / жити заощадливо» висловлюють негативну думку людини, що вживає означений фразеологізм. А фразеологічні одиниці *заткнути за пояс* «перевершити когось», *йти вгору* «успішно розвиватися, вдосконалюватися», *встати на ноги* «зміцнитися» висловлюють позитивну думку в політичному дискурсі.

Як уже зазначалося, роль фразеологічних одиниць у сучасному українському політичному дискурсі (усному чи писемному) помітно зросла.

Висновки. Отже, розглянувши на невеликій кількості прикладів стійкі словесні комплекси в українському політичному дискурсі, ми можемо зробити висновок, що означені мовні одиниці збагачують виступи представників влади. За допомогою одиниць фразеологічного рівня мови можна дати оцінку ситуації, привести наочний приклад та висловити емоційний настрій. Фразеологізми також допомагають виконувати основну функцію політичного дискурсу – прагматичну. Вживаючи в публічних виступах вислови з різним ступенем ідіоматичності, політичний лідер здатний вплинути на масову свідомість електорату.

На основі даного дослідження можна в перспективі розглядати різні способи авторських модифікацій фразеологізмів, ідеологічну складову мовлення окремих політичних діячів, а також виявити функції фразеологічних одиниць в українському політичному мовленні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баско Н. В. Фразеология политического дискурса в аспекте межкультурной коммуникации. *Политическая лингвистика*. 2017. № 5 (65). С. 175-180.
2. Кириллова Н. Н. *Фразеология романских языков: этнолингвистический аспект: монография*. СПб.: Изд. РГПУ им. А. И. Герцена, 2003. Ч. 1. 319 с.
3. Кондратьева О. Н. Политика в зеркале языка и культуры: уральская школа политической лингвистики. *Язык и культура*. 2018. № 41. С. 153-160.
4. Кунцевич С. Е. Психологические аспекты политического дискурса. *Вестник Минского гос. лингвист. ун-та. Сер. 1, Филология*. 2005. № 4 (20). С. 37-50.
5. Равочкин Н. Н. Особенности политического дискурса. *Вестник КГУ*. 2018. № 3. С. 244-248.
6. Семеног О. М., Семеніхіна О. В. Академічна культура дослідника в освітньому просторі: збірник матеріалів Першої усеукраїнської науковопрактичної конференції (м. Суми, 18 травня 2017 року). Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. 239 с.
7. Сизонов Д. Стилистична трансформація фразеологізмів в українських мас-медіа. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2018. Вип. 37. С. 154-157.
8. Dijk V. *Critical Discourse Studies: A Sociocognitive Approach (new version), Methods of critical discourse analysis*. London : Sage, 2015. P. 63-85.

Kasyanenko K. Phraseological units in the Ukrainian political discourse.

The article clarifies the concept essence of phraseological units in the Ukrainian political discourse. The phraseological units significance in the Ukrainian political discourse is studied. Phraseologisms in the outline of modern political discourse have firmly won the position of discursive formulas, certain linguistic inversions characteristic of the communicative process, which due to the implicit properties of imagery allow to make communicative strategy more emotional and add tension to political appeals. A politician with phraseological skills is able to quickly gain the audience's attention and acquire the status of "his own" if he has the ability to formulate his speech, skillfully turning to national emotionally colored language tools, among which the leading role is played by phraseological units.

Key words: phraseological units, phraseologisms, discourse, Ukrainian political discourse.

О. Ю. Краснова

Науковий керівник – проф. В. І. Школярєнко

**ВІДОБРАЖЕННЯ КОНЦЕПТІВ «ДОБРО» І «ЗЛО» В ПЕРЕКЛАДАХ РОМАНУ
ДЖЕКА ЛОНДОНА «БІЛЕ ІКЛО»**

Поряд із поширеними в літературі концепціями добра і зла запропоновано їхнє екзистенціальне трактування, яке пов'язується з людською екзистенцією і торкається питання справжності чи несправжності людського існування.

Ключові слова: добро, зло, етика, онтологія, екзистенціалізм, концепція.

Постановка проблеми. Поняття добра і зла вічне і невичерпне. З часу існування людей він наполегливо працював, щоб навчитися розпізнавати їх, щоб у своєму житті йти шляхом добра замість зла. Однак, на перший погляд, проста концепція містить глибину, яку може побачити лише загальна духовна особистість. Адже межа між добром і злом дуже тонка. Перевищення цієї межі вимагає діаметрально протилежних дій. Будь-яке відхилення від істини, перевага низького руху душі над рухом високого призведе до особистої катастрофи людини, а також до виродження і виродження всього суспільства. Вічний діалог між добром і злом вівся в усі віки історії людства, встановлені їхні стандарти та норми.

Хоча питання добра і зла належить до справжньої етичної категорії, його коріння глибоко вкорінені в існуванні людини в цілому і в кінцевому підсумку приписуються структурі самого існування. Щоб зрозуміти цю проблему етично, необхідно почати з її онтологічних міркувань.

Мета статті: вивчити вербалізацію концептів «Добро» та «Зло» роману Джека Лондона «Біле Ікло» у площині перекладу.

Аналіз актуальних досліджень. Варто взяти до уваги доробок таких авторів: В. Аграновського, Т. Адорно, Р. Апресяна, Л. Архангельського, Л. Волченко, Д. Фон Гільдебранда, О. Гусейнова, О. Дробницького, Є. Дубко, К. Кавеліна, П. Кропоткіна, М. Лук, В. Малахова, В. Мовчан, Дж. Мур,